

Scrisoare deschisă

Dlul **Iurie Leancă**
Prim-ministru al Republicii Moldova

Dlul **Dmitrii Medvedev**
Prim-ministru al Federației Ruse

Dlul **Pavlo Klimkin**
Ministru al Afacerilor Externe al Ucrainei

Dlul **William H. Moser**
Ambasadorul Statelor Unite ale Americii în R.Moldova

Dlul **Pirkka Tapiola**
Ambasador, Șeful Delegației
Uniunii Europene în Republica Moldova

Dlul **Michael Scanlan**
Șef al Misiunii OSCE în Moldova

Dlul **Victor Moraru**
Dlul Ambasador al Misiunii Permanente a
Republica Moldova a Organizației Națiunilor Unite

Re: Ingrijorare față de situația apărătorilor drepturilor omului din regiunea transnistreană

Excelențe,

Asociația Promo-LEX, Front Line Defenders, Civil Rights Defenders și Observatorul pentru Protecția Apărătorilor Drepturilor Omului, un program comun al Federației Internaționale pentru Drepturile Omului (FIDH) și Organizației Mondiale Împotriva Torturii (OMCT), vă scriem în legătură cu hărțuirile îndreptate împotriva apărătorilor drepturilor omului în regiunea Transnistreană.

Scurtă descriere a situației

În anii 2013 - 2014, presiunile administrației de la Tiraspol în raport cu apărătorii drepturile omului din regiunea transnistreană s-au intensificat. Mai mulți reprezentanți ai societății civile sunt intimidați și calomniați pentru promovarea și apărarea drepturilor omului în regiunea transnistreană a Republicii Moldova (Transnistria).

Apărătorul drepturilor omului **Stepan Popovschi** a fost persecutat de administrația de la Tiraspol, pentru încercările lui de a apăra dreptul la proprietate pentru mii de locuitori din regiune și organizarea unor întruniri publice. În martie 2013 locuința acestuia a fost percheziționată, iar în privința lui fiind intentată o "cauză penală". Mai multe detalii despre caz pot fi găsite [aici](#).

Avocatul Vladimir Maimust este hărțuit pentru activitatea sa profesională. În septembrie 2013, în privința acestuia a avut loc o tentativă de omor, prin plasarea unui dispozitiv exploziv sub automobilul personal. Detalii [aici](#).

Jurnaliștii și apărătorii drepturilor omului **Nicolae Buceațchii** și **Luiza Dorosenco** au fost acuzați de „activități subversive în Transnistria și incitare la ură împotriva actualului guvern”. Acuzațiile au fost făcute publice prin intermediul unor spoturi video plasate pe rețeaua de socializare youtube, în mai 2014. Demersurile lor către

structurile locale nu au fost examinate și nu au fost inițiate investigații. Mai multe detalii despre cazuri pot fi găsite [aici](#). Video - [aici](#) și [aici](#).

În regiunea transnistreană, activitatea apărătorilor drepturilor omului este considerată drept una cu caracter subversiv, care ar atenta la securitatea regimului și administrației de-facto. Din aceste considerente domeniul drepturilor omului este slab reprezentat la nivel local și nu există mecanisme sau instituții eficiente de monitorizare a situației drepturilor omului. Cu toate acestea, în ultimul an au fost înregistrate inițiative și acțiuni la nivel local privind instituirea controlului administrației regionale asupra apărătorilor drepturilor omului și a organizațiilor neguvernamentale. Detalii [aici](#).

Asociația Promo-LEX¹ timp de peste 12 ani de zile desfășoară activități de promovare și apărare a drepturilor omului în Moldova, inclusiv în această regiune, înregistrând pe parcursul acestor ani numeroase obstacole și dificultăți în activitățile sale.

La 05 decembrie 2014, apărătorului drepturilor omului **Alexandru Zubco**, i-a fost interzis accesul în regiunea transnistreană. Astfel, la punctul de control Bender a fost reținut, iar automobilul său blocat. După circa jumătate de oră, reprezentanții structurilor de securitate locale (kgb) i-au interzis accesul în zonă, comunicându-i că prezența sa pe teritoriul regiunii transnistrene nu este “bine venită”.

În iunie 2014, Alexandru Zubco a acționat în instanța de la Tiraspol, serviciul de securitate transnistrean pe motivul aplicării interdicției asupra autoturismului personal, aplicat în aprilie 2014. Instanța a respins de câteva ori cererea, pe motive formale. În fine, în octombrie cererea a fost pusă pe rol. Prin acțiunea respectivă, a solicitat să fie anulată interdicția de circulație. **“Nu am sperat la o justiție echitabilă în regiune, am depus această acțiune mai mult pentru a testa mecanismul de apărare a drepturilor la Tiraspol. La 5 decembrie urma să aibă loc procesul, motiv pentru care mă deplasam spre Tiraspol”**, susține Alexandru Zubco.

Autoritățile constituționale ale RM au comunicat lui Alexandru Zubco despre faptul **că se află în vizorul structurilor ilegale “kgb”, în legătură cu activitatea sa în cadrul Asociației Promo-LEX**. Alexandru Zubco, activează în cadrul Promo-LEX din anul 2007 și este un promotor activ al drepturilor omului, fiind cunoscut atât la nivel național cât și internațional.

Standarde locale și internaționale relevante

În anul 1992, între Republica Moldova și Federația Rusă a fost semnat acord care garantează inclusiv libera circulație a bunurilor, serviciilor și persoanelor. Constatăm însă că garanțiile prevăzute în acest document nu sunt respectate, iar administrația de facto tinde să restricționeze accesul în regiunea transnistreană a diverselor persoane, inclusiv a apărătorilor drepturilor omului.

În situația în care accesul apărătorilor drepturilor omului este limitat în regiunea transnistreană, un număr mare de locuitori din regiune care se confruntă cu diverse probleme (sociale, familiale, economice, etc.) nu beneficiază de diferite forme de asistență, inclusiv juridică, iar abuzurile administrației continuă. Organizațiile naționale și internaționale de apărare a drepturilor omului au atenționat în mai multe rânduri autoritățile constituționale și comunitatea internațională în legătură cu situația gravă în domeniul drepturilor omului în regiunea transnistreană². Situația critică în domeniul drepturilor omului din regiunea transnistreană a fost descrisă în raportul său și de către expertul ONU, Thomas Hammarberg³ în 2012. Situația de atunci nu a mai fost supusă monitorizării și nu a suferit careva schimbări pozitive, problema principală rămâne a fi impunitatea sau lipsa responsabilității administrației locale pentru faptele lor și încălcarea gravă a drepturilor omului.

¹ Asociația Promo-LEX este o organizație neguvernamentală cu **status special consultativ** ONU (ECOSOC) care are drept scop promovarea democrației în R. Moldova prin promovarea și apărarea drepturilor omului și monitorizarea proceselor democratice. Promo-LEX a fost creată în 2002 și prin activitățile sale de advocacy asigură protecția juridică a drepturilor cetățenilor, inclusiv în regiunea transnistreană. În cei peste 12 ani de activitate, mai bine de 70 de cauze au fost înaintate către CtEDO, iar în 21 dintre ele Curtea a emis Hotărâri pozitive.

² http://promolex.md/upload/publications/ro/doc_1416394522.pdf

³ <http://www.un.md/publicdocget/41/>

La 9 decembrie 1998, Adunarea Generală a ONU a adoptat prin Rezoluția nr. A/RES/53/144, Declarația cu privire la Apărătorii Drepturilor Omului. Declarația stabilește garanții funcționale și formale pentru apărătorii drepturilor omului, jurnaliști, voluntari, care realizează activități de promovare și garantare a drepturilor omului. Garanțiile și drepturile apărătorilor trebuie să fie asigurate de către statele în care activează aceștia.

Având în vedere Rezoluția adoptată la 17 iunie 2010, Parlamentul European a punctat *Politicile UE în favoarea apărătorilor drepturilor omului (P7_TA(2010)0226)* prin care a accentuat faptul că apărătorii drepturilor omului din țările terțe ar fi mai bine protejați prin mărirea eficacității dialogurilor UE privind drepturile omului; subliniază necesitatea de a ridica sistematic problema situației apărătorilor drepturilor omului în cadrul tuturor dialogurilor politice și pe tema drepturilor omului, precum și în cadrul negocierilor comerciale cu țările terțe. De asemenea, s-a reiterat că, promovarea, protecția și securitatea apărătorilor drepturilor omului trebuie considerate ca un aspect prioritar al relațiilor UE cu țările terțe și integrate, la toate nivelurile și în toate aspectele și instrumentele politicii externe a Uniunii, pentru a mări coerența, eficacitatea și credibilitatea sprijinului acordat de UE apărătorilor drepturilor omului.

Întrucât acțiunile recente ale "autorităților RMN" de intimidare a apărătorilor drepturilor omului în regiunea transnistreană, trezește o profundă îngrijorare, fiindu-le încălcate într-un mod nestingherit dreptul la libera circulație, dreptul la libertatea de exprimare, există o necesitate stringentă a unor intervenții prompte din partea Statelor Membre a Uniunii Europene, cât și a Regatului Norvegiei care împărtășește aceleași principii democratice în favoarea apărătorilor drepturilor omului aflați în pericol de a fi supuși represiunilor în regiunea transnistreană.

În aceste circumstanțe, SOLICITĂM:

1. Să îndemnați autoritățile R.Moldova, să-și respecte obligația pe care și-au asumat-o de a pune în aplicare măsuri eficiente de protecție a apărătorilor drepturilor omului care sunt sau care riscă să fie puse în pericol în regiunea transnistreană;
2. Condamnarea publică a amenințările împotriva apărătorilor drepturilor omului care se află în pericol de a fi supuși represiunilor în regiunea transnistreană;
3. Implicarea activă a autorităților Federației Ruse care dețin controlul efectiv asupra regimului de la Tiraspol, sa folosească toate mijloacele necesare de presiune asupra acestuia, în vederea stopării presiunilor asupra apărătorilor drepturilor omului din regiunea transnistreană.
4. De asemenea, cu ocazia evaluării periodice universale a Republicii Moldova de către Consiliul pentru Drepturile Omului ce va avea loc în 2016, să se recomande R.Moldova să își extindă punerea în aplicare legile și practicile în conformitate cu Declarația Națiunilor Unite privind apărătorii drepturilor omului și în regiunea transnistreană.
5. Să depună eforturi diplomatice sporite în fața structurilor internaționale și regionale în vederea asigurării respectării drepturilor omului în regiunea transnistreană a R.Moldova.
6. Condiționarea acordării suportului umanitar sau financiar în regiunea transnistreană cu respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Cu respect semnatarii,

Civil Rights Defenders
Front Line Defenders

Federația Internațională pentru Drepturile Omului (FIDH) în cadrul Observatorului pentru Protecția Apărătorilor Drepturilor Omului

Asociația Promo-LEX
Organizația Mondială Împotriva Torturii (OMCT) în cadrul Observatorului pentru Protecția Apărătorilor
Drepturilor Omului